

Teaching Guide			
Identifying Data			2016/17
Subject (*)	AVALIACION DAS ALTERACIONS DE BASE NEUROLÓXICA E ANATÓMICA	Code	652G04026
Study programme	Grao en Logopedia		
Descriptors			
Cycle	Period	Year	Type
Graduate	2nd four-month period	Third	Obligatoria
Language	Spanish		
Teaching method	Face-to-face		
Prerequisites			
Department	Medicina		
Coordinador	Vilariño Vilariño, María Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es
Lecturers	Vilariño Vilariño, María Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es
Web			
General description			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A2	Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicoloxía da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolinguística.
A3	Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolinguística.
A4	Coñecer e integrar os fundamentos educativos da Logopedia: Procesos de ensino e aprendizaxe.
A5	Coñecer e integrar os fundamentos metodolóxicos para a investigación en Logopedia.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descripción dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A7	Coñecer, recoñecer e discriminar entre a variedade das alteracións: os trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe, trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por deprivación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A9	Coñecer e aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación.
A11	Redactar un informe de avaliación logopédica.
A12	Realizar unha avaliación tras a intervención.
A14	Coñecer as funcións da Intervención logopédica: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamiento.
A18	Coñecer e realizar a intervención logopédica en Atención Temprana.
A19	Coñecer e implementar os Sistemas de Comunicación Aumentativa.
A20	Coñecer e implementar as axudas técnicas á comunicación.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A22	Saber deseñar, programar e avaliar a actuación logopédica.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A27	Realizar a planificación estratégica da intervención logopédica.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.

A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
B15	Poñer en valor a súa profesión no contorno en que desenvolve o seu traballo.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B17	Saber expresarse en público.
B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B21	Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes		
Learning outcomes	Study programme competences / results	

Conocer el rol del logopeda en la evaluación y diagnóstico de las alteraciones de la comunicación secundarias a patología neurológica y morfológica.	A1 A2 A3 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A21 A22 A25 A26 A30 A32	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B21 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C4 C6 C7 C8
Complementar la identificación y diagnóstico de las alteraciones neurológicas y morfológicas con los conocimientos previos adquiridos sobre evaluación de las mismas.	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A21 A22 A25 A26 A32	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C6 C7 C8

Adquirir parámetros esenciales en la discriminación entre patológico y normal para poder realizar una evaluación correcta.	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A18 A19 A20 A21 A22 A25 A30 A31 A32	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C4 C6 C7 C8
Conocer las distintas baterías neuropsicológicas y test utilizados para la evaluación y diagnóstico de este tipo de patologías.	A1 A2 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A26 A32	B1 B5 B11 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C6 C8
Conocer y practicar las especificidades del diseño de programas de evaluación.	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A26 A27 A32	B1 B2 B8 B9 B12 B13 B16 B17 B24	C1 C2 C3 C6 C8

Contents

Topic	Sub-topic
Tema I: aspectos clave de la evaluación logopédica.	Evaluación inicial.
Tema II: Evaluación de la afasia y trastornos asociados.	Evaluación inicial. Evaluación neuropsicológica: exploración básica del lenguaje, baterías neuropsicológicas y test específicos para la exploración y evaluación de la afasia.

Tema III: Evaluación del lenguaje en las demencias.	Test de Screening en demencias. Protocolos informáticos en demencias. Test neuropsicológicos informatizados.
Tema IV: Evaluación logopédica de las disartrias	Evaluación inoicial. Protocolos de valoración logopédica. Exploración de la disartria: historia clínica, exploración del mecanismo oral, exploración del habla. Cuestionarios logopédicos. Evaluación complementaria.
Tema V: Evaluación de la función deglutoria	Videofluoscopia. Test de deglución.
Tema VI: Evaluación y exploración de las disglosias	Órganos afectados: informe médico, Evaluación de las bases funcionales de la articulación. Evaluación de la articulación

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Case study	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A18 A20 A21 A22 A25 A26 A27 A30 A31 A32 B1 B2 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B16 B18 B19 B21 B23 B24 C1 C3 C6 C7 C8	10	20	30
ICT practicals	A19 B6 B13 B15 B17 B22 C2 C4	0	20	20
Objective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A26 A31 B7 C3 C8	1	25	26
Guest lecture / keynote speech	A5 A6 A7 A8 A9 A11 A14 A20 A21 A22 A25 A26 A30 A32 B1 B2 B7 B9 B11 C3 C8	20	40	60
Supervised projects	A1 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A25 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B12 B13 B23 B24 C1 C3	1	12	13
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Case study	Se realizará la presentación de casos clínicos y sesiones clínicas donde el alumno debe participar activamente.
ICT practicals	Presentación de situaciones para elaboración y manejo de material
Objective test	Consistirá en un examen test de 50 preguntas.
Guest lecture / keynote speech	Presentación de contenidos relevantes de cada tema como introducción a la elaboración de prácticas.

Supervised projects	Elaboración de trabajos escritos, individuales y en pequeños grupos que incluirán revisiones bibliográficas e investigación sobre diferentes patologías y serán expuestos para su posterior análisis y discusión.

Personalized attention

Methodologies	Description
Supervised projects	Se realizaran trabajos tutelados, a nivel individual y en pequeños grupos que serán supervisados por el profesor tutor y expuestos posteriormente en clase. Formaran parte de la evaluación continuada del alumno.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Case study	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A18 A20 A21 A22 A25 A26 A27 A30 A31 A32 B1 B2 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B16 B18 B19 B21 B23 B24 C1 C3 C6 C7 C8	terase en conta na evaluación continuada e final.	5
Guest lecture / keynote speech	A5 A6 A7 A8 A9 A11 A14 A20 A21 A22 A25 A26 A30 A32 B1 B2 B7 B9 B11 C3 C8	A asistencia será muy importante e formará parte da evaluación continuada	5
Supervised projects	A1 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A25 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B12 B13 B23 B24 C1 C3	Será obligatoria a realización e exposición	5
Objective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A26 A31 B7 C3 C8	Será obligatorio superala para aprobar a asignatura	80
ICT practicals	A19 B6 B13 B15 B17 B22 C2 C4	Presentación de situacions para a elaboración e manexo de material	5

Assessment comments

Sources of information

Basic	- ().. - Paradis M. (1993). Evaluación de la afasia en bilingües.. Barcelona Masson. - Goodglas H.; Kaplan E. (2001, 1996, 1986). Evaluación de la afasia y los trastornos relacionados. Madrid. Panamericana - Vilariño I. (1998). Evaluación de la afasia. En Revista Gallega de psicopedagogía.. A Coruña. Universidade da Coruña - Melle N. (2007). Guía de intervención logopédica en la disartria. . Ed. Síntesis. Madrid - Peña Casanova, J. (1987). La exploración neuropsicológica, . Barcelona. Ed. MCR. - Vilariño I. (1994). Logopedia, prevención, evaluación, intervención.. Torremolinos-Málaga. Actas del 18º Congreso Nacional de la Asociación Española de Logopedia, Foniatr - Peña Casanova, J. (1990). P.I.E.N.C.. Barcelona. Masson - Kaplan E.; Goodglass, H.; Weintraub S. (2001, 1996, 1986). The Boston naming test. . Philadelphia. Lea y Febiger. - De Renzi, E., y Vignolo L. (1962). The Token Test: A sensitive test to detect receptive disturbances in aphasias. . Brain Durante el curso académico se actualizarn las fuentes bibliográficas.
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.